

Internetová kriminalita je jevem poměrně novým, přesto však v žádném případě nelze říci, že vedle jiných typů kriminality je její význam zanedbatelný. S rostoucím rozvojem internetových technologií, elektronických způsobů komunikace a také s naší stoupající závislostí na těchto technických vymoženostech význam internetové kriminality roste takřka geometrickou řadou.

Internetová kriminalita je již také ovládána organizovaným zločinem, který díky charakteristickým atributům internetu jako je anonymita, masovost a minimální nákladnost může provádět a rozšiřovat svou nelegální činnost v dříve nemyslitelných rozměrech. Přesto však společností tento typ kriminality není pojímán jako výrazně nebezpečnější a není mu dáována taková pozornost, jakou by si zasloužil.

Jedním z důvodů, proč se veřejnost této kriminality příliš neobává, je její nemateriální (kybernetický) základ, který budí zdání, že se vlastně nic neděje, když to není v „reálném“ světě. Opak je ovšem pravdou a internetovými trestnými činy je často způsobena škoda dosahující astronomických částek. Ochrana před internetovou kriminalitou by proto měla být věnována daleko vyšší pozornost a publicita. Jediný televizní spot upozorňující na porušování autorských práv stvrzuje poněkud žalostnou situaci v oblasti informování veřejnosti o internetové kriminalitě, obzvláště když se jednotlivá jednání spadající pod tento fenomén od sebe výrazně liší. Přitom dostatečná informovanost je nejúčinnějším nástrojem prevence, neboť drtivá většina trestněprávních jednání spojených s internetem těží z neznalosti, nepozornosti, popř. přehnané důvěry obětí.

S kybernetickou podstatou internetové kriminality souvisí i její další typický rys, a sice že samotní pachatelé nevnímají svou činnost jako příliš společensky škodlivou, vždyť přeci jen používají počítač a nikomu přímo neublíží. To je patrné zejména u porušování autorských práv, která ve společnosti nejsou příliš akceptována. Z toho důvodu by měla osvětová činnost upozorňovat na závažnost jednotlivých nelegálních aktivit spadajících pod internetovou kriminalitu a ukazovat, jaké škody mohou tyto aktivity způsobovat.

Co se týká trestněprávních aspektů, je internetová kriminalita charakteristická tím, že pokud jí nelze postihnout podle stávajících skutkových podstat, nelze ji dlouho trestat vůbec, neboť legislativa na kriminální jevy spojené s novými technologiemi reaguje často s velkým zpožděním. To je i případ české trestněprávní úpravy, která již několik let neúspěšně očekává modernizaci úpravy trestního práva hmotného, která by zohledňovala i nejnovější trendy na poli internetové kriminality.

Jiným problémem internetové kriminality bývá neexistence spolupráce mezi jednotlivými státy, kterých se internetová kriminalita v konkrétním případě týká. Pachatelé internetové kriminality jsou si totiž dobře vědomi rozdílů v právních úpravách států, kdy v jedné zemi je určité jednání trestné a v druhé nikoliv. Stejně tak si i dobře uvědomují absenci nebo chabou sílu mezinárodních norem upravujících spolupráci mezi státy, a tak využívají tzv. internetové ráje, tedy země, které (podobně jako v oblasti daní), jsou někdy k internetové kriminalitě až překvapivě shovívavé. Proto by měl být zesílen mezinárodní tlak na tyto státy, aby internetovou kriminalitu potíraly, popřípadě spolupracovaly na extradici pachatelů internetové kriminality. Před několika lety přijatá Úmluva o počítačové kriminalitě je prvním významným krokem v této oblasti, neboť zavádí systémy spolupráce v boji proti internetové kriminalitě. Je jen škoda, že počet států, které tuto smlouvu nejen podepsaly, ale i ratifikovaly, není vyšší.

Z toho hlediska je nepochopitelné, že mezi zeměmi, které tuto smlouvu doposud neratifikovaly, je i Česká republika.

Internetová kriminalita v současnosti stále prodělává bouřlivý vývoj a nelze očekávat, že by se na tomto směřování mělo v nejbližší době něco změnit. Kromě technických prostředků obrany by se proto nemělo zapomínat na prostředky osvětové (informační) a v neposlední řadě i prostředky právní.